

Son ağaç yok olmadan; son balık ölmeden

453. Türkiye Mühendislik Haberleri'ni, karma sayı olarak kurguladık ancak kapağa taşıdığımız konudan da anlaşılacağı üzere, gündemimizde su konusu ve Mart ayında İstanbul'da toplanacak Dünya Su Forumu bulunmaktadır. 454. TMH'da su tartışmalarına daha geniş bir biçimde yer vereceğiz. Bu nedenle bu sayıyı 454. TMH'ya fikri hazırlık gibi algılıyoruz.

İnşaat Mühendisleri Odası; yayın organları ve şubeleriyle uzun zamandır su konusunu gündemine almış; hem genel olarak su ve suyun özelleştirilmesi hem de kentlerimizin yaşadığı su sorunuyla ilgili çalışmaları gerçekleştirmiş, görüşlerini kamuoyuyla paylaşmıştır.

Sadece İnşaat Mühendisleri Odası ya da TMH değil, su konusu açıkça tüm kurumların ilgi alanına girmeli, su ile ilgili tartışmalar, toplumsal bir sorun gibi görülüp, kamuoyunun gündeminde hak ettiği yere taşınmalı.

TMH'nın yapmaya çalıştığı tam da budur: Ayak bastığı zeminde, gelecekte insanlığın en büyük sorunu haline gelecek su ile ilgili başta meslektaşlarının dikkatini çekmek; suya atılan taş misali dalga dalga toplumsal hassasiyeti yaratmak.

Yaşamın devamında, ekolojik sistemin iç dengelerini korumasında tartışmasız bir öneme sahip su ne yazık ki artık bir sorun olarak algılanmak, sorunla ilgili hassasiyet, buna tedbir de diyebiliriz, çağrılarını yapılmaktadır. Geline nokta bu çağırını bir zorunluluk olarak görmek gerekmektedir.

Çünkü özellikle son yirmi yıldır uygulanan ekonomik programlar, suyun bir meta gibi değerlendirilmesine yol açmış, içme ve kullanma suyu, neo liberal programların bir dayatması olarak alınır-satılır, kar getirisi yüksek bir ürün sayılmıştır.

Dünyayı, hayatı, insanı üzerlerinden büyük karlar elde edilecek hedefler ilan eden uluslar üstü sermaye gruplarının suya gözünü dikmesi doğaldır. Çünkü su, doğanın ve insanın yaşamını sürdürmesi açısından vazgeçilmezdir; üretilmesi, yerine başka bir şey konulması, kullanımından vazgeçilmesi mümkün değildir. Su, doğanın iç dengeleriyle açığa çıkmakta, varlığı ile bu doğal döngüyü sağlamaktadır.

Halen su kaynakları birçok ülkede kamunun hüküm ve tasarrufu altında bulunmakta, içme-kullanma, tarımsal sulama, endüstri suyu veya enerji üretimi amacıyla tüm kullanıcıların hizmetine sunulması bir kamusal hizmet olarak görülmektedir. Su hizmetlerinin Asya ülkelerinde % 99'u, Afrika'da 97'si, Doğu ve Orta Avrupa ile Güney Amerika'da % 96'sı, Kuzey Amerika'da % 95'i batı Avrupa ülkelerinde % 80'i kamu kurumları tarafından verilmektedir. Büyük sermaye gruplarının değiştirmek istediği işte bu oranlardır.

Özellikle az gelişmiş, yoksul ülkelerde kamu hizmeti verilen alanların daraltılması, kamu hizmetlerinin paralı hale getirilmesi süreci son yıllarda ivme kazanmış, özelleştirme girişimleri suyu da içine alacak şekilde genişletilmiştir. Son 20 yıllık süreçte gelişen ve suyu metalaştıran küresel politikalar sonunda dünya nüfusunun yaklaşık % 5'inin kullandığı suyun yönetimi ulus ötesi şirketlere geçmiştir. Bu şirketlerin elde ettiği kar tüm dünyada petrolden elde edilen gelirlerin %40'ıdır. Bilinmelidir ki, su gibi toplumsal bir değer, hayatın en vazgeçilmez unsurunun küresel su şirketlerinin kâr hesaplarının insafına terk edilmesi kabul edilemez.

Bilindiği gibi 2009 ülkemizde devam eden su tartışmaları açısından önemli bir yıldır. Çünkü bu yıl, Dünya Su Formu Türkiye'de yapılacaktır. İlginçtir ancak tesadüf sayılmamalıdır; suyun özelleştirme programına alındığı ülkelerde Su Formu toplanmaktadır. Suyumuzu denetim altına almanın ve Türkiye'yi laboratuvar ülke görmenin açık ilanıyla karşı karşıya bulunuyoruz.

Su Formu için ülkemizin seçilmiş olması, su tekellerinin niyetlerini anlaşılır kılmakta ama aynı zamanda suyun özelleştirilmesine karşı çıkanlara da görevlerini hatırlatmaktadır. Bu açıdan bakıldığında; Dünya Su Formu'na alternatif olarak gerçekleştirilecek Alternatif Dünya Su Forumu çalışmalarının daha titiz yürütülmesi, daha donanımlı, daha kapsayıcı bir zemin oluşturulması tarihi bir sorumluluk olarak karşımızda durmaktadır.

Bitirirken; suyun toplumsal bir değer olarak kabul edildiği ve insanlara ulaştırılmasının ise kamusal bir hizmet olarak görüldüğü, ülkeler arasında savaşlara değil dostluklara vesile olduğu, kalkınma ve gelişme planlarına uygun, ulusal ve toplumsal karakterli bir su yönetimi anlayışının benimsendiği ve uygulandığı bir dünya özlemi dile getiriyor ve 'son ırmak kurduğunda, son ağaç yok olduğunda, son balık öldüğünde, paranın hiçbir işe yaramayacağını' bir kez daha hatırlatmak istiyoruz.

TMH